

Frihed!

Lighed!

Broderskab!

Arbejdet er kilden til al rigdom, og hele
adbylde bør tilfalde dem, som arbejder.

Arbejdets ordning ved statens overtagelse
af produktionen.

Gratis og fælles undervisning i statskoler
oprettelse af børneopdragelsesanstalter.

Indførelse af normalarbejdsdag.

Udryddelse af alle sociale og politiske
uligheder, som deler folket i klasser.

Social-Demokraten.

Organ for det norske arbeiderparti.

Bladets ekspedition er i Øvre Voldgade 13. — Redaktionskontoret: Akersvejen 12.

Almindelig, lige og direkte valgret for alle
mænd og kvinder fra 22-aars alderen.

Valgdag paa en almindelig fridag.

Gratis og offentlig retspleie.

Oprettelse af et folkeværn istedetfor det
nuværende militærsystem.

Human omsorg for syge, gamle og
arbejdsinvalides ved staten.

Religionen erklæres for en personlig sag.

Nr. 66.

Bladet kan bestilles paa alle postanstalter og
i Kristiania i eksped. Pris i kr. kvartalet,
iberegnet porto, eller 10 øre pr. uge indenbys.

Torsdag den 22. august 1889.

Bladet udkommer to gange ugentlig. Over-
tidssementer indrykkes for 10 øre pr. petittlinie.
For flere ganges indrykkelse gives rabat.

6. aarg.

deres har ved at støtte deres eget blad og la-
ste storborgernes paa døren, rejst kapitaler, der
alle er komne arbeiderstanden tilgode. I ka-
ster pengene bort i gabet paa en gnier der
nægter eder at faa ind et avertissement paa
ti linjer gratis, naar I strejfer.

Erik Wallum

holdt nylig foredrag i den skandinaviske læse-
og diskussionsforening i Paris (denne forening
var som bekendt repræsenteret ved de revolu-
sionære socialisters kongres).

„Verdens Gangs meddelelser figer i nævnte
blads nr. 182. „Det beaaendte foredrag paa-
hørtes med interesse og lønnes med stærkt
bifald.“

En brevskriver til dansk „Social-Demo-
krat“ skriver derimot:

I den skandinaviske læse- og diskussions-
forening i Paris holdt den bekendte norske
venstrepolitiker Erik Wallum for et par
uker siden foredrag om „verdensutstillingen“. Han
karakteriserede den slet — men sig selv
fortræffeligt — ved at kalde den for „det
store demokratiske skæppe“, og i flere nordiske
blade har jeg senere hen set dette og lignende
tarveligheder bli omtalt som „Wallums beaaen-
dede foredrag“, hvorhos ovennævnte forening
bestyldes for at ha ydet ham en varm til-
slutning. Sandheden er, at foreningens so-
cialistiske medlemmer indestegif ham saa kraf-
tigt, at han til slut kun hadde nogle ganske
saa paa sin side og maatte forklare det de-
mokratiske som liggende i, at folk kunde ta
madfurd med paa utstillingen.

Stemmeretsfagen og unionsfagen.

—o—

Det forekommer mig, at alle parter efter
det imandags holdte møte i Kristiania arbej-
dersamfund uten vanskelighed maatte kunne
komme til enighet om arbeidernes stilling til
unionsfagen.

Den hele bevægelse mot Bjørnsons Gjø-
vikstale synes nemlig at bero paa en mis-
forstaaelse. Indleeren, hr. Melan, uttalte
efter „Social-Demokraten“'s referat: „All ven-
stre overfor arbeidernes krav hævde: det samme
menneskerettighedsprincip overfor arbej-
derne, som de i sin egen kamp har hævde-
t overfor byraakratiet, nu saa kan de stille krav
til arbeiderne om deltagelsen i kampen for
den folkelige uafhængighed“. Doktor Nissen
uttalte ifølge samme referat: „Selvfølgelig
vilde arbeide for frihed baade indad og utad,
men dette spørsmål som nummer et frembød
for libet til at arbeiderne vilde gaa til valg
paa det. Der maatte mere til. Og det mere
var først og fremst stemmeretten.“ Endvidere
munder den imandags vedtagne resolusjon ut
deri, at arbeiderne overfor venstre bør holde
paa Gammarresolusjonen av 1888, som ogsaa
sees at være vedtat Oplands-arbejderfor-
eningerne paa Gammar i juli dette aar.“

„Men ut fra dette standpunkt er „prote-
sten“ temmelig unødig. Det hører intetsteds
hjemme, naar den samme hr. Melan vibere
uttaler, at „Bjørnson har vært med paa at
svigte“, — det er nemlig ikke sandt at Bjørn-
son i sin Gjøvikstale „had arbeiderne være
med i den unionelle strid, saa skal de si-
den saa sine krav opfylde.“ Gaddes
saadan tale vært ført paa Gjøvik den 14de
juli, vilde den være mødt med protest.

Oplandenes arbeidere har gjennom sin
fællesforening stillet almindelig stemmeret op
som sit valprogram. Men det hindrer ikke,
at arbeiderne ogsaa slutter sig til kravet paa
nasjonal jevnbyrdighet med svenskerne. At
unionsfagen blev saa stærkt fremholdt paa
Gjøviksmøtet figer ikke, hvad socialisterne og
flere talere paa de to protestmøter synes at
tro —: at stemmeretsfagen skydes tilside. Det
kan man ialfald være forvisset om, at saale-
des blev Bjørnsons tale paa Gjøvik ikke op-
fattet av hans tilhørere.

Det synes saaledes, som om oplandenes
arbeidere og d'hr. Melan, Nissen og fleste
øvrige talere i det sidste Kristianiamøte maatte
kunne komme til enighet, naar man holder
sig til hvad der virkelig blev sagt og med
bifald paahørt den 14de juli i Gjøvik.

Kan arbeiderne og venstre gaa sammen
ved det kommende valg paa saadant program:

1. Almindelig stemmeret.
2. Fuld ligestillet med Sverige eller ut
av unionen.

Da vil det være i høyeste grad flabelig
for arbeidernes interesser, om man ved op-
figtsvækkende „protester“ motvirker et saa-
dant samarbejde.

Gjøvik 17de august 1889.

Johan Castberg.

To ting har der været protesteret imot,
av det, i anledning Gjøvikmøtet avholdte for-
samlinger, nemlig:

1. Det nasjonalhadvækkende i Bjørnsons tale.
2. At venstre opfordrede arbeiderne til at
være med paa løsningen av de unionelle
spørsmål, som det første og vigtigste
krev, det gjaldt at saa gjennomført.

Det første her anførte, taler hr. Castberg
ikke om, det sier han beror paa en misfor-
staaelse; det skalde glæde os, om saa var til-
fælde; men det fastholder vi dog, at Bjørn-
sons tale pegede paa, at det, som skalde samle
venstre, var unionsspørsmålet, og herpaa har
vi svaret, at det venstre, der samles paa dette
spørsmål, ikke vil gjennomføre almindelig
stemmeret.

Hr. Castberg sier, at Bjørnson ikke „had
arbeiderne at være med i den unionelle strid,
saa skal de siden saa sine krav opfylde.“

I Oplandenes arbeiderblad, i det blad
som Castberg er med at redigere, staar der for
2den august i artiklen „Den politiske stilling“:

„Bjørnson had arbeiderne paa Gjøviks-
møtet om at være med paa løsningen av de
unionelle spørsmål først og fremst, — og
saa mente han, at arbeidernes program kunne
gjennemføres av venstre.“

Og ifølge referatet i samme blad om
Bjørnsons tale heter det:

„Først naar vi saa fuld ret til at være
os selv, kan vi utvile vore institusjoner som
de bør. Og da vil arbeidernes sat
føres frem.“

Har vi gjort os skyldig i en misfor-
staaelse, saa har „Arbeiderbladet“ det ikke
mindre; om saa dage avholdes imidlertid lands-
venstremøtet i Bergen; vi haaper, at de folk,
der møter frem der, vil uttale sig saa greit,
at enhver misforstaaelse vil bli klaret.

Vi har slet ikke sagt, at Oplandenes ar-
beidere og Kristiania arbeidere ikke kan bli
enige og arbeide sammen, men vi har sagt,
at arbeiderne og venstre ikke kan arbeide sam-
men, fordi de ikke har felles interesser.

Kasserede stemmer.

Bærum den 18/8 1889.

Ved kommunevalget i Sandvigen den 19de
juni mødte ogsaa 3 tyffskjede arbeidere, som
hadde gjort sig stemmeberettigede til stortings-
valget ifjor og benyttede sine stemmer ved
samme valg, uten noger slags indsigelse; nu
protesterte højerens formand hersteds, mot disse
stemmers gyldighet og støtte sig til den ifjor
av stortinget vedtagne lov, om utlendinges ret
til at erhverve borgerret; hvilken lov traadte
i kraft i april maaned iaar.

Fogden i samraad med sorenskriveren god-
kjendte stemmernes gyldighet, men paa grund
av protesten maatte stemmerne avgives aapne
og departementets kjendelse avventes, da det
hadde indflydelse paa repræsentantvalget. Samt-
lige 3 stemte paa venstres liste.

Nu næsten 2 maaneder bagefter kommer
kjendelsen, der lyder paa, at „de 3 stemmer
blir at fratrække“, altsaa at de ikke er stemme-
berettigede, tiltrods for, at tre de mænd har
avlagt ed til konstitusjonen og vært stemme-
berettigede før loven traadte i kraft.

Torsdag avholdtes lodtrækning mellem 1
av højerens og 2 av venstres kandidater med
det utfald at højer fik ind 1 og venstre 1 re-
præsentant.

Dette finder jeg er en ting, som bør
komme til almenhedens kundskab, da der næ-
sten over alt findes utlendinger, som har
vært saalenge i landet, at de har stemmeret
paa de gamle betingelser, men vil ved denne
eksproprierende lov tabe samme. For det an-
det maa det synes mærkeligt, ad et venstre-
storting kan utgive en lov med tilbagevirkende
kraft og vil fratage ældre indvaanere deres
før erhvervede og benyttede borgerret.

Det er jo nærmest at antage, at hvis
dette hadde indtruffet ved et stortingsvalg, at
stortinget hadde givet en ganske anden kjen-
delse, men indtil saadant kan ske, maa den
nuværende kjendelse staa som avgjørende.

D. Th

Det forenede norske arbeiderpartis 3die landsmøte

sammentraadte den 18. august kl. 10 formiddag.
9 foreninger var repræsenterede ved 12 repræsen-
tanter. Formanden aapnede møtet og gav beret-
ning om hovedbestyrelsens virksomhed. Proto-
ollen blev oplæst og det fremgik av denne, at der
var utsendt ialt 1210 cirkulærer til paategning
av de borgere, der vilde indgaa til stortinget med
andragende om almindelig stemmerets gennem-
førelse. Der var siden forrige landsmøte av-
holdt 4 folkemøter med det maal for øje at saa
vakt interesse for stemmeretskravet. Derefter
blev regnskabet oplæst og efter et par bemærk-
ninger, godkjendt. Der fremkom herefter for-
slag om at vælge bestyrelse, der skalde fung-
sere under møtets forhandlinger. Herved op-
stod en debat, der drejede sig om, hvorvidt
møtet skalde anses for at være suverænt og
altsaa hadde anledning til at vælge selvstændig
bestyrelse eller ej. Det blev sluttelig fastslaat
at landsmøtet var suverænt og som følge
derav hadde adgang til at vælge egen besty-
relse, hvorefter Jøppesen valgtes til ord-
styrer, Braune til viceordstyrer, Olafson til
sekretær og til vicesekretær Einarson.

Ordføreren vilde før han gif over til be-
handlingen av de paa dagsordenen opførte po-
ster fremsatte forslag om, at møtet fastslaar,
hvorvidt de avtrædende medlemmer av hoved-
bestyrelsen har stemme ved landsmøtets for-
handlinger eller ej. Knudsen mente, at saa
absolut maatte være tilfældet og han støtte-
des i denne opfatning av Einarson.

Braune: Naar den gamle hovedbesty-
relse hadde avleveret sin beretning og sit regn-
skab var den færdig, og det maatte efter tale-
rens mening være indlysende, at medlemmerne
av den avtrædende bestyrelse ikke hadde stemme
medmindre de var valgte som repræsentanter.
Jøppesen var enig i disse Braunes uttalelser,
hvorefter følgende av Braune forfattede reso-
lusjon vedtoges:

„Den fratrædende hovedbestyrelse har in-
gen stemme i møtets beslutninger.“

Herefter gif man over til at behandle
punkt 1. Er det helbigt, at arbeiderpartiet
opløses og at de foreninger, som er tilsluttet
samme, gaar over i de norske arbeiderfamsund?

Knudsen vilde anmode stenhuggernes re-
præsentant, om at ta sin forenings forslag
tilbage. Wahl: Naar dette forslag var
fremkommet, da var det fordi man fandt det
var liten usigt til, at der sluttede sig flere
foreninger til partiet, og den økonomiske støtte
partiet som følge herav kom at saa, var for
liten til at gennemføre partiets program.
Braune: Det var av Wahls redegjørelse
fremgaat, at det var av økonomiske hen-
syn, at stenhuggernes fagforening var frem-
kommet med dette forslag. Stenhuggerne
hadde imidlertid fremsat dette i form av et
spørsmål og han haabede, at møtet vilde giv
tilfredsstillende svar paa dette.

Det vedtoges derefter enstemmigt, at be-
svare det av stenhuggernes fagforening frem-
satte spørsmål med: nej!

Derefter gif man over til behandling
av det fra Socialistisk arbeiderforening i Ber-
gen opstillede programpunkt, idet man fandt,
at det av Socialdemokratisk forening fremsendte
forslag gif sammen med det av den Socialis-
tiske arbeiderforening opstillede.

Programpunktet lyder saa:

„Den menneskelige arbejdskraft er kilde
til vort samfunds velstand og kultur. Der-
for, og fordi frembringelsen av samfundsfor-
nødenhederne mere og mere antager en sam-
fundsmæssig karakter, bør naafofferne og frem-
bringelsesmidlerne efterhvert tilfalde dem, der
har frembragt samme og samfundet bør, delt
i produktionsgrenene, ordne produksjonen.“

Braune motiverede dette punkt, idet han
fremholdt, at den socialistiske arbeiderforening
i Bergen var gaat ut fra den kjendgjerning,
at arbeidet mere og mere foregik i fællesskab
altsaa samfundsmæssig. Taleren var ikke
blottet for syn paa at der kunde være de for-
eninger, som kunde ha betænkeligheder ved at
melde sig ind i partiet paa dette program;
men paa den anden side retter tilslutningen
til programmet sig utelukkende efter den ut-
vikling som produksjonen har naad paa de
forskjellige steder. Efter en kort debat, hvor-
under samtlige uttalte sig for det foreslaaede
punkt, blev dette enstemmig vedtaget. Hermed
hævedes møtet kl. 2 1/4 søndag.

(Fort.)

Indlandet.

—o—

„Verdens Gang“ skriver den 15de august
noget, som vel skal gjælde for statsøkonomi;
blandt andet heter det:

„Kjendsgjerningerne viser i vore dage saa
fuldstændigt ujanbigheden av det før saa ofte
gjentagne socialistiske agitatorstrop, at de rike
blir hver dag rikere og de fattige hver dag
fattigere.“

Dr. Berner, sundhedskommissjonens sekre-
tær, skriver i Dagbladet den 12te august det
sitt notat, nemlig:

„Med den større velstand inden enkelte
klasser er ogsaa fattigdommen bliet større in-
den andre klasser av samfundet.“

Samfundene demokratiseres ganske av
sig selv, fortæller „Verdens Gang“, ti „kapi-
talen demokratiseres“ og derved utjevnes
klassesforskjellen.

Ved denne paastand er „Verdens Gang“
i sin ilterhed, for at sparke til socialisterne,
kommen paa kant med alle landes statistik,
saaledes ogsaa med Amerikas, denne oplyser
os nemlig om, at der i Amerika fins borger-
krigen kun fandtes 2 millioner, mens der
nu findes 7,200 millioner i Amerika.

En slagter paa Youngsrorvet er dømt
til 6 maaneders fangarbejde for at ha solgt
den bedævede skot av en syg hest til en
pølssemager her i byen. Skrotten blev av
sundhedskommissjonen besørget tilintetgjort.

Venstrepressen berettede fornylig om en
tale, prins-regenten i Bayern har holdt paa
en turnerfest. Naturligvis skalde hans tale
tjene som trækplaster. Arrangjørerne indbildte
sig, at derigjennem vilde de muligens komme
til at tjene sig nogle stillinger. Nu er festen
avsluttet med et underskud, stort 50,000 kr.!
Laake trækplaster, disse „hearer av guds
naade“!

„Verdens Gang“ er naadigt. Vil de
vera spake og tilfarende og snilde folk og ha
dei meiningar som me vil, so kann henda de
kann saa baade røyserett og anna godt, mei-
nar bladet til sosialistiane. Men vil de ikkje
vera fine folk, so kann det gaa gale. For
„det er vinfrø fuldkommen ligegyldigt enten
det faar sosialdemokraternes støtte eller ei“.

B. G. vil skræmme. Men neimen um det
nyttar. Den kanona si kann B. G. gjerne
setja pin for, skriver „Fjedraheimen“.

Frihed!

Lighed!

Broderskab!

Arbejdet er kilden til al rigdom, og hele
udbyttet bør tilfalde dem, som arbejder.
Arbejdsordning ved statens overtagelse
af produktionen.
Gratis og fælles undervisning i statskoler
oprettelse af børneopdragelsesaftalter.
Indførelse af normalarbejdsdag.
Udryddelsen af alle sociale og politiske
uligheder, som deler folket i klasser.

Social-Demokraten.

Organ for det norske arbeiderparti.

Bladets ekspedition er i Øvre Voldgade 13. — Redaktionskontoret: Akersvejen 12.

Almindelig, lige og direkte valgret for alle
mænd og kvinder fra 22-aars alderen.
Valgdag paa en almindelig fridag.
Gratis og offentlig rejspleie.
Oprettelse af et folkeværn istedetfor det
nuværende militærsystem.
Human omsorg for syge, gamle og
arbejdsinvalidere ved staten.
Religionen erklæres for en personlig sag.

Nr. 67.

Bladet kan bestilles paa alle postanstalter og
i Kristiania i eksped. Pris 1 kr. kvartalet,
iberegnet porto, eller 10 øre pr. uge indenbys.

Søndag den 25. august 1889.

Bladet udkommer to gange ugentlig. An-
tiskementet indrykkes for 10 øre pr. petittlinie.
For flere ganges indrykning gives rabat.

6. aarg.

Centralkomiteen

Kontrollanten

hvor i det mindste halvparten af omkostningerne i ethvert land bør arbejderne foranstalte

at det, at den regjerende klasse sidder inde med den politiske magt, sætter den i stand til at opretholde det utbytende system, som udspringer av de private foretagender og den kapitalistiske produktion; at den ved hjælp av den offentlige magt forhindrer statens kontrol over industrien og folkets kontrol over staten;

erklærer den internasjonale kongres i Paris:

I. I alle lande, hvor proletarerne er i besiddelse av valgretten, bør de træde ind i det socialistiske partis rækker og ikke taale noget kompromi med et andet politisk parti, og ved benyttelsen av deres stemmeret paa baks av deres respektive grundlove søke at bemægtige sig den politiske magt.

II. I alle lande, hvor proletarerne er afskaarne fra valgretten og grundlovsmaessige rettigheder, bør de kæmpe med alle mulige midler for at opnaa stemmeret.

III. At al anvendelse av undertrykkende magt fra den herskende classes side for at forhindre den fredelige utvirkning av samfundet hen imot en kooperativ organisation — der baate maa være industriell og social —, vil være en forbrytelse mot menneskeheten, og gjør angribernes umenneskelighed fortjent til den straf, som paalægges dem av mænd, der kæmper for sit liv og frihed.

spørsmålet om et internasjonalt samarbejde.

Med hensyn hertil foreslog Bebel, at der skulde vælges et internasjonalt sekretariat med en sekretær i de forskellige lande, som da mindst maa være de 3 hovedsprog mægtig. Disse sekretærer skal samle og meddele til alle arbejderblade beretninger angaaende bevægelsens standpunkt og virksomhed i deres respektive distrikter, saa at man over alt kan være i stand til at følge med bevægelsen.

Disse sekretærer skulde lønnes ved frivillige bidrag i deres distrikt.

Der staar vi.

(Eromsø Amtstidende.)

—o—

Er vi kommen et skridt videre frem? Jo, skrider de, som er stærke i troen: Vi har faat hærorganisation, jury og skolelov.

Tak skal du ha.

Der traf du det, sa man, Bjørn beit 'n i træbjene.

Det er altsaa det hele? spurte skeptikeren. Vil du ikke ogsaa meddele, at vi har faat en flok med 6000 kroner i pensjon. Det kan tjene til at illustrere grejerne. Ja, og saa har vi faat bevilget 200,000 kr. til loanefond for fiskere.

Tænk hvor artig.

Mot at stille betryggende sikkerhed, kan det endelig bli mulig her i landet, at en stræbsom fisker opnaar et laan til sin bedrift.

Hvordan er det nu med liggheden og friheden?

Over fremdeles de store de små?

Hvor staar vi? —

Som vi har staat!

Ikke et skridt videre.

Trods „fjertalsstyre“, „folkestyre“ og „folkestyre“ ble folket — smaafolket holdt i aandeligt og timeligt formynderskab — og holdes fremdeles. Det hele var et sansebebrag, der bundede ut i et mindretalsstyre. Der staar vi.

Akkurat som før, og helst lidt værre.

Og saa kommer Bjørnshjerne Bjørnson og opfordrer de stoffede og undertrykte til fremdeles at støtte venstre, saa skal der, naar dette er kommen til makt, bli sørget rundelig for at deres ret skal fyldest.

Hvad mener Bjørnson?

Vil han virkelig paa denne maate henvisse arbejderne til at danne sig som eget parti, der nækter borgerplikt, til borgerretsfærdighed er søet?

Hvad om arbejderne sa: Vi yder iniet til staten. Vi unddrager os enhver forplig-

telse. Vi gaar ikke til armeen, om landet trues av krig. Al statsforpligtelse er os uvelkomme, saalænge vi ikke nyder fuld statsborgerret. Sæt at landets arbejdere organiserede sig paa et slikt program, der utelukkede underhandling med noget politisk parti?

Ja saa ble der vel almindelig stemmeret eller almindelig fængsling da. Det kom bare an paa, hvad styrelsen foretrak. Og den socialistiske bevægelse, som nu gaar baate ute og hjemme, tyder paa noget av hvert.

At stanse denne bevægelse vil være ligesaa umulig som at hindre ebbe og flod. —

Det forenede norske arbejderpartis 3die landsmøte.

(Slutning.)

M a n d a g s m ø t e t

aabnedes kl. 11 med Braune som ordfører. Man gik over til at behandle de paa dagsordenen staaende diskussionspunkter:

1) Det f. n. a.p.s. stilling til pariserkongressens beslutninger.

2) Det f. n. a.p.s. stilling til Bjørnsons nasjonalhads vækkende tale paa Gjøviksmøtet.

3) Hvorledes kan lovenes § 1 lit. a. bedst efterkommes.

Efter en kort debat om punkt 1 gav landsmøtet enstemmig de paa pariserkongressens vedtagne beslutninger sin tilslutning.

Som svar paa punkt 2 sluttede man sig enstemmigt til den resolusjon der var vedtat paa et offentligt møte i Bergen den 11te august og den, der er vedtat paa møtet i Kristiania den 30te juli. Den sidste av disse resolusjoner er refereret her i bladet den 1ste august, den 1ste den 18de august.

Derefter behandledes punkt 3: Hvorledes kan lovenes § 1 lit. a. bedst efterkommes?

Olafson: Naar den socialistiske forening i Bergen hadde opstillet dette emne var det paa grund av at bestyrelsen fandt, at partiet ikke hadde virket tilstrækkelig for utfendelse av agitatorer til arbejderfakens fremme. Tale- ren hadde dog fundet, at der var vanskeligheder tilfælde for utfendelse av disse og vidste heller ikke hvorvidt utvirkningen inden de mindre byer hadde naad saavidt, at agitatorerne kunde virke med synnerlig fremgang. Han troede derfor foreløbig, at man burde søge at virke for bevægelsen ved utbredelse av smaaskrifter, der kunde vække befolkningen til eftertanke. Zepesen: Det, det her gjaldt, var, at skaffe penge i partiets kasse, hadde man først det, saa skulde nok det øvrige komme; der var flere byer, som hadde anmodet ham om at komme og holde foredrag; men han kunde ikke paa grund av manglende midler. Han vilde derfor foreslaa landsmøtet at vedtage følgende resolusjon:

„Paa alle de cirkulærer og skrifter, som utsendes fra „Det forenede norske arbeiderparti“ tilbydes sag- og arbejderforeninger, saavel i byerne som paa landet, at kunne saa foredragsholdere til sine foreninger mot at de betaler omkostningerne og arrangerer det nødvendige for møtets afholdelse.“ (Vedtogs enstemmigt.)

Derefter antydede Wahl forslag om, at avkræve hvert av partiets medlemmer en kontingent av 10 øre aarlig, hvilket forslag støttes av flere talere, hvorefter Zepesen sluttede fremsatte følgende resolusjon, som enstemmig vedtoges:

Landsmøtet henstiller til de tilsluttede foreninger, at optage til diskusjon følgende forslag:

„Foreningerne indbetaler til hovedkassere 3 øre pr. maaned av hvert betalende medlem, i stedet for den nu brugelige utligning av utgifterne paa foreningerne.“

Svaret herpaa tilfaldes hovedbestyrelsen inden 1ste december dette aar. I tilfælde av, at forslaget vedtoges av alle foreninger, indkræves kontingenten fra 1ste januar 1890.

Derefter valg paa bestyrelse, der hadde saadant udfald: Chr. Knudsen ordfører, Heide sekretær; repræsentanter: Hoff, Andersen, Einar- sen og Supleanter for bestyrelsen blev: Rud,

Kristensen og Wahl. Til revisorer valgtes Olafson, Braune og Wæmstad.

Sluttelig vedtoges, at det næste landsmøte afholdes i Kristiania umiddelbart efter den 3die skandinaviske sagsforeningskongres, hvorefter Braune talte de tilstedeværende for det ydede arbejde og erklærede det tredje norske landsmøte for opløst.

Et par dejlige knægte.

(Av V. B.)

—o—

De besiddendes uforstømmethed kan stundom anta en beundringsværdig utstrækning. Lad os ta et eksempel herpaa fra skomaker- streiken i Bergen.

Den ene av knægtene er en gammel synder, Eliassen. Tidligere har han vært skomaker. Nu er han rentenist og garvermester. Da streiken var utbrudt, kommer han op til skomakermester Skarbourgh den ældre. Den yngre Skarbourgh, den anden knægt, var tilstede. Diskussionen drejet sig om streiken. Eliassen, den gamle synder, uttalte blandt andet, at hvis svenskene ikke vilde arbejde under de gamle laar, saa kunde de gjerne gaa og spælte; en løn av 12 kr. var mere end nok; der var jo nogle, som fik mere end 12 kr., men 12 kr. sa han, var mere end nok.

Den unge Skarbourgh, var fuldt ut enig med den gamle synder. Han kunde oplyse om, at paa et vævert nogle mil syd for Bergen, arbejdede de før 5—7 kr. Han for sin del vilde, om det trængtes, skrive til Lyfkland efter arbejdere, for unge Skarbourgh er „skomakermester“ han og.

Vi gjentar: de besiddendes fræthed over- stiger tidt og ofte alle grænser. Hvorlænge skal det vare? Jo, indtil arbejderne har sluttet sig sammen, for derigjennem at kunne indta den stillingen, de som frembringere av alle værdier bør indta: en befalende stilling. Nu er de bare lydige trælle, der lyser det ris, hvormed man har pistet og fremdeles pister dem. Naagn op, I arbejdsmænd! Jo før, des bedre!

Bjørnson og arbejderne.

(Korrespondanse fra Hedemarken.)

—o—

Der har været skrevet og talt saa meget om Bjørnsons ytringer paa Gjøviksmøtet og den socialdemokratiske forenings protestmøte i Kristiania i den anledning, at det kunde maa- ske synes unødigt herom videre at ta ordet.

Jeg finder imidlertid saken at være av saa stor betydning for os arbejdere, at den taaler gjennemgaaende drøftelse, saameget mere som det parti (det saakaldte „rene“ venstre), der jo vil staa arbejderne nær, gjør alt sit for at forsvare den hele sak, ti at partiet godt forstaa, at Bjørnson var uheldig i sin op- træden paa Gjøviksmøtet, finner overalt igjen- nem, hvor meget de nu end vil hæfte derover.

Det er heller ikke blot enkeltmands me- ning, som kommer frem i disse linjer, ti mange av de arbejdere her paa oplandene, som var tilstede ved revolusjonsfejten, deler mine an- skuelser.

Naar Bjørnson kunde til den store flare av arbejdere, som omgav ham paa Gjøviks- møtet, lade falde en uttalelse, der direkte op- fordrede dem til at være med paa et opøst nasjonalhads, saa gir det os ret til for det første at være en stærk tvil om Bjørnsons ærlig- heds helsefor os; og denne tvil er saa stærk, fordi den er berettiget, og den er berettiget fordi der i Bjørnsons ord ligger en hensynsløs fræ- heid, ti det er det, naar han tør si til en underfuet og nedtrykt, uføget og utpint ar- bejderstand, at dens frav, som han foreslår indfer den fulde berettigelse i. Skal først da kunne tages op, naar denne samme arbejder- stand har hjulpet venstre med at føre en sak, det som arbeiderparti liten og ingen in- teresse har av at give sig i kamp for, frem til sejer. Naar ikke denne Bjørnsons ytring skulde

være stillet til at aadne vore øjne for hvad vi har at vente av venstre, saa vet jeg ikke, naar vi skulde saa syn for det. Uten uisfym- ning stilles os altsaa den fordring, at først maa vi hjælpe venstre i dens partifæter, før vi kan tænke paa at saa vor ret.

Synes I ikke det er nobelt kammerater!

For det første er Bjørnsons ovenanførte ytring absolut forkastelig — for ikke et brukt et stærkere uttryk — fordi det er et uforvar- ligt forst paa at stille arbejdere av to for- skjellige nasjoner op imot hinanden.

Det ligger saa langt fra vore interesser som arbejdere at bære nasjonalhads, at no- genfinde en saadan følelse kunde trænge sig ind i vort sind. Vi har de samme interesser, vi er i det ene som i det andet land under- givet kapitalens uføget og pengemagtens bespot, og maa derfor kun søke os som en eneste stor familie, en familie knyttet til hin- anden med de sterke baand, som kun lidelser og savn kan knytte.

Det skal derfor albrig lykkes hverken den store Bjørnson eller nogen anden at saa ut- saet tvædragens og hadets frø hos den tæn- kende del av den norske arbejderstand mot vore lidelsesskaller hinsides fjelen.

Naar tværtig saa mange kunde give sit bifald tilkjende for saadan tale, da saar man visnok skrive det paa begejstringens regning og den ikke meget smigrende kritiske sans, massen er i besiddelse av, naar den hører en bejendt mands veltalenhed; og for arbejderen er det ogsaa andstydligt naar han en saadan vatter sommerdag møtes me tusener til et stevne, hvor han saar høre saa mangt et kraftigt ord og saa mangen en løfterig tanke; det er ikke at undres paa, om han, som for en gangs skyld kommer ut fra det dagligdagse, ensfor- mige og tunge slæb, føler sig løftet og begej- stret ved veltalenheden, der strømmer ut over ham i fagre ord og gyldne løfter.

Den bevægelse socialdemokraternes pro- testmøte saa naturligt har sat venstrepressen i, giver sig blandt andet uttryk i den ikke ganske nye taktik, at give arbejderne en hel del velmente advarsler mot de uterlandste socialist, der optræder som „opviglere“, til megen hinder for venstre, at det ikke kan saa os med paa en revolusjon, som Arvejen jagde „en god, jævn norsk revolusjon, — — — en revolusjon, som ikke skader nogen, men gav- ner alle“.

Tænk for en dejlig revolusjon, kammerater, en revolusjon, som ikke vilde skade vore ut- byttene, som ikke vilde berøre vore herret principaler noget av, hvad de skjæler fra sine arbejdere!

Jeg tror enhver av os betaffer sig for at være med paa en saadan revolusjon.

Men likesaa lidt som venstre skal saa for arbejderne av den ene nasjon op mot den an- den ved at præke nasjonalhads, likesaa lidt skal det lykkes det at saa arbejderne fiendtlig sin- det mot socialdemokraternes, som er det ene- ste parti, der er fuldstændig ærlig mot arbejderne, fuldstændig ærlig, fordi det kæmper for en sak, der i sig selv er saa stor og edel, at dens ærlige talsmænd ikke kan eje rum for lave baktanker og svig; og naar derfor enkelte indskyttede utlændinge, som har enner og hjerte for vor store sak, stiller sig i bresken, da vil vi norske arbejdere række dem haanden og banne en fjæde, som engang vil og maa vokse sig saa stor, at den vil indbe- fatte al verdens arbejdere i sin kamp mot tyranniet og undertrykkerne, enten de optræder som det norske højre eller venstre, eller de rejser sig som andre landes autoritetstyranter.

Derfor kammerater, sløt efter evne social- demokratiet! der er det eneste parti, som er ærlig mot arbejderne, og vi viser derved bedst den foragt, hvormed vi betrakter venstres utal- lige forsøk paa at splitte os til fordel for sine egne interesser, interesser, der er saa fjerne fra vore, at de kan benytte sig av midler, som ligger saa lavt, at de vil stille den ene nasjon op imot den anden.

Sev. Balfeth.